

Krzysztof Kałużny, Andrzej Rokita
AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO WE WROCŁAWIU

ZAINTERESOWANIA AKTYWNOŚCIĄ RUCHOWĄ UCZNIÓW ROZPOCZYNAJĄCYCH II ETAP EDUKACJI W INTEGRACYJNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ

ABSTRACT

Interest in motor activity of students entering the second stage of education
in integrated elementary school

Background. Departing from the conception of educating disabled children in the special needs educational system had an influence on the psychosocial functioning both of the disabled and able-bodied students. The purpose of the integration is the full participation of all children in educational and social life in the mass schools, forming the attitude of mutual tolerance, acceptance and understanding of others' dissimilarity. Integration is a process which requires, among others, a continuous and planned interaction between peers and ability to join particular groups, teams. The process is particularly viable during PE classes. In the case of disabled students, their participation in physical education classes is the prime and socially reasonable duty. The crucial element of stimulation of the students during PE classes is a recognition of students' interests, in particular forms of motor activity, among disabled and able-bodied students. **Material and methods.** The study was carried out in 2010 on a group of pupils from the 4th grade of a primary integrated school, 48 able-bodied and 16 disabled (5 of them do not take part in PE lessons). A survey questionnaire was used. A statistical analysis was not made due to the limited sample. **Results.** The subjects were mostly interested in swimming (70%) and horse riding (53%), and in team sports: basketball, football and volleyball. In the case of the disabled, besides the sports already mentioned, the following sports exceeded 50% of preferences: handball, archery, game of ringo, badminton and table tennis. **Conclusions.** The sports preferences were not dependent on gender and they were mostly similar for both groups, though the disabled chose some sports that were not indicated by the able-bodied.

Key words: interest, motor activity, integration school, disabled student, elementary school

WPROWADZENIE

Celem powstania szkół integracyjnych było m.in. włączenie uczniów niepełnosprawnych w system kształcenia przez integrację. Do zadań tego typu szkół należy:

- rozwijanie zdolności i zainteresowań wszystkich uczniów,
- zaangażowanie w działalność sprzyjającą rozwojowi uczniów,
- tworzenie warunków służących dobru dziecka i jego wszechstronnemu rozwojowi,
- wzmocnianie postaw i zachowań akceptowanych społecznie,
- wzmocnianie postaw prozdrowotnych.

Nauczanie integracyjne dąży do usprawnienia jednostki niepełnosprawnej przez

samodzielne, aktywne uczestnictwo w życiu społecznym [1]. Celem integracji jest najpełniejsze uczestnictwo wszystkich dzieci w życiu edukacyjnym i społecznym w szkołach masowych, kształtowanie wzajemnych postaw tolerancji, akceptacji i zrozumienia odmienności innego człowieka [2]. Zróżnicowane środowisko klas integracyjnych, w których spotykają się dzieci wyraźnie różniące się między sobą możliwościami, stopniem sprawności czy zachowaniami, wymaga wykazywania przez nie wzajemnych postaw tolerancji. Podkreśla się wobec tego podobieństwo dzieci w zakresie ich potrzeb czy celów, zachęca je do współpracy i okazywania sobie wzajemnego szacunku.

Wielu autorów uważa, że szczególnie ważnym środkiem procesu rewalidacji osób nie-

pełnosprawnych jest kultura fizyczna [3]. Głównym celem wychowania fizycznego dla II etapu edukacyjnego jest bezpieczne uczestnictwo dzieci w aktywności fizycznej o charakterze rekreacyjnym i sportowym ze zrozumieniem jej znaczenia dla zdrowia przez:

- 1) udział w aktywności fizycznej ukierunkowanej na zdrowie, wypoczynek i sport,
- 2) stosowanie zasad bezpieczeństwa podczas aktywności fizycznej,
- 3) poznawanie własnego rozwoju fizycznego i sprawności fizycznej oraz praktykowanie zachowań prozdrowotnych [4].

CEL BADAŃ

Celem pracy było określenie zainteresowań aktywnością ruchową uczniów rozpoczynających II etap edukacji w integracyjnej szkole podstawowej we Wrocławiu. Aby go zrealizować, postanowiono odpowiedzieć na następujące pytania badawcze:

1. Jakie są zainteresowania aktywnością ruchową niepełnosprawnych uczniów i uczniów integracyjnej szkoły podstawowej we Wrocławiu?
2. Jakie są zainteresowania aktywnością ruchową pełnosprawnych uczniów i uczniów integracyjnej szkoły podstawowej we Wrocławiu?
3. Czy płeć determinuje zainteresowania aktywnością ruchową uczniów pełno- i niepełnosprawnych integracyjnej szkoły podstawowej we Wrocławiu, rozpoczynających II etap kształcenia?

MATERIAŁ I METODY BADAŃ

Badania przeprowadzono w listopadzie 2010 r. wśród uczniów IV klas Szkoły Podstawowej nr 43 z oddziałami integracyjnymi z Zespołu Szkół nr 11 we Wrocławiu. Zdiagnozowano uczniów z 4 oddziałów, w tym 16 uczniów niepełnosprawnych (tab. 1). W prowadzonych badaniach zastosowano metodę sonda-

Tab. 1. Liczba badanych uczniów

Dziewczęta		Chłopcy		Σ
niepełno- sprawne	pełno- sprawne	niepełno- sprawni	pełno- sprawni	
4	22	12	26	64

żu diagnostycznego, posługując się techniką ankiety [5]. Nie przeprowadzono analizy statystycznej ze względu na zbyt małą próbę przebadanych uczniów rozpoczynających II etap kształcenia.

Uczniowie niepełnosprawni klas IV:

- dziewczęta
 - 3 osoby z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim,
 - 1 osoba z niepełnosprawnością ruchową,
- chłopcy
 - 2 osoby z niepełnosprawnością sprzężoną (niepełnosprawnością ruchową i upośledzeniem umysłowym),
 - 6 osób z niepełnosprawnością ruchową,
 - 1 osoba z zespołem Aspergera,
 - 3 osoby z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim.

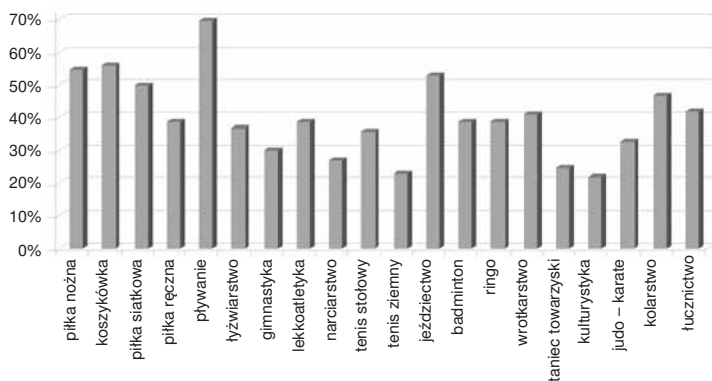
Spośród 16 uczniów niepełnosprawnych 5 nie uczestniczyło w lekcjach wychowania fizycznego (zwolnienia lekarskie):

- 1 uczennica oraz 3 uczniów z niepełnosprawnością ruchową,
- 1 uczeń z niepełnosprawnością sprzężoną.

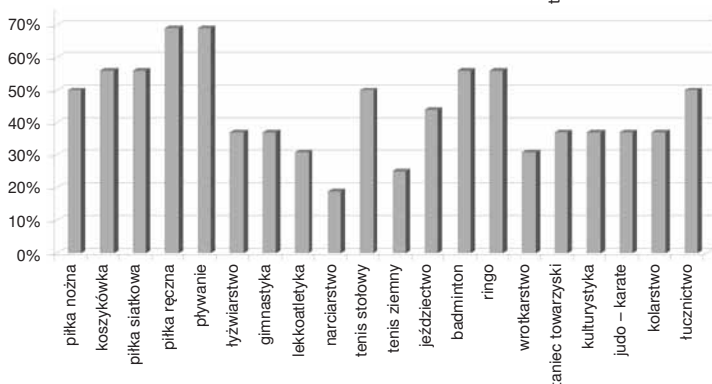
WYNIKI

Zainteresowania aktywnością ruchową uczniów klas integracyjnych

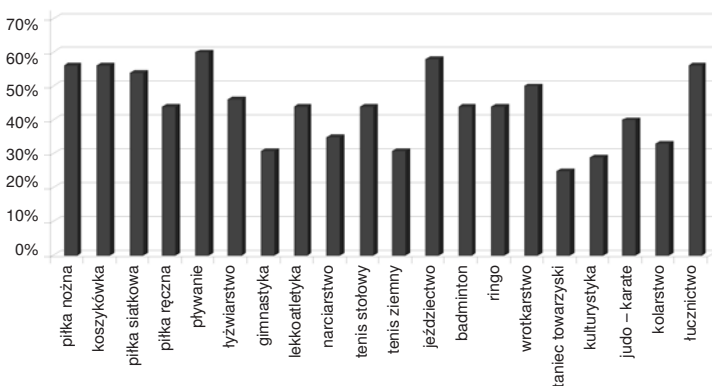
W wyniku przeprowadzonej diagnozy zainteresowań różnymi formami aktywności ruchowej wśród uczniów rozpoczynających II etap kształcenia można powiedzieć, że największą popularnością cieszyły się: pływanie (70%) i jeździectwo (53%) oraz zespołowe gry sportowe [koszykówka (56%), piłka nożna (55%) i piłka siatkowa (50%)]. Spośród 20 zaproponowanych form aktyw-

Ryc. 1. Zainteresowania aktywnością ruchową wszystkich uczniów klas IV

Ryc. 2. Zainteresowanie aktywnością ruchową niepełnosprawnych uczennic i uczniów

Ryc. 3. Zainteresowanie aktywnością ruchową pełnosprawnych uczennic i uczniów

ności ruchowej wszystkie w jakimś stopniu znalazły uznanie uczniów (ryc. 1).

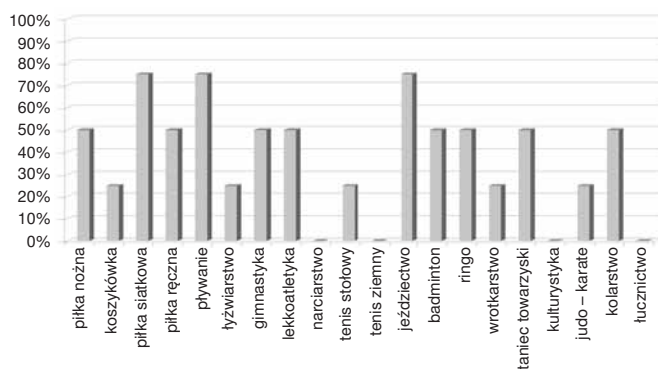
W przypadku wszystkich uczniów niepełnosprawnych co najmniej 50-procentowym zainteresowaniem cieszyły się: pływanie, zespołowe gry sportowe (piłka ręczna, koszykowa, piłka siatkowa, piłka nożna), gry (ringo, badminton i tenis stołowy) oraz fucznicstwo (ryc. 2).

W przeprowadzonych badaniach uczniowie pełnosprawni najczęściej wybierali: pły-

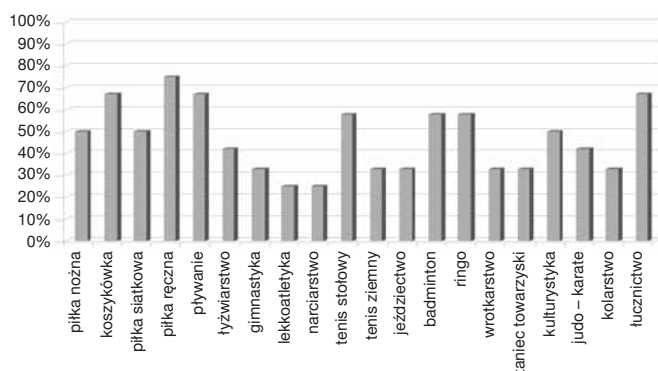
wanie (60%) oraz jeździectwo (58%). Dużym zainteresowaniem cieszyły się wśród nich również koszykówka, piłka nożna, fucznicstwo (55%), piłka siatkowa (54%) oraz wrotkarstwo (50%) (ryc. 3).

Zainteresowania aktywnością ruchową uczennic i uczniów niepełnosprawnych

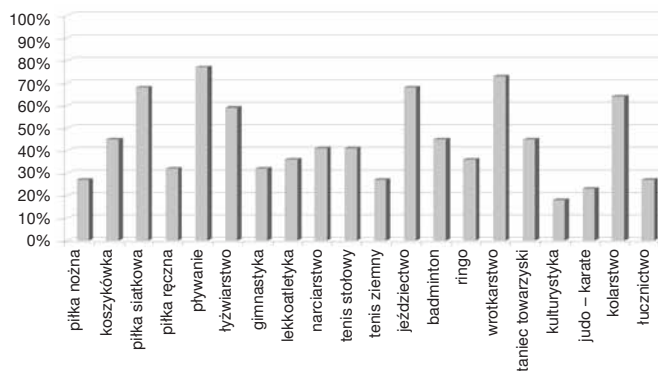
W wyniku przeprowadzonej diagnozy zainteresowań różnymi formami aktywności

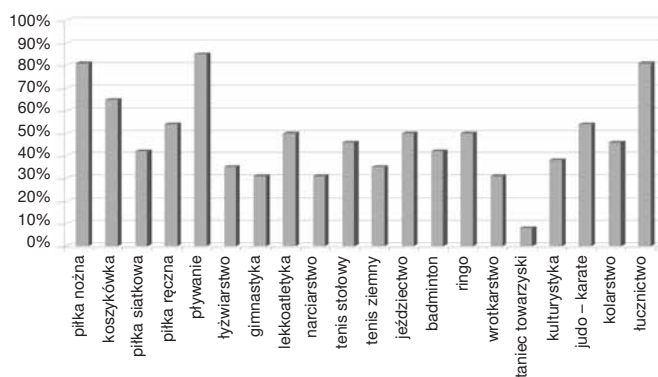
Ryc. 4. Zainteresowanie aktywnością ruchową niepełnosprawnych uczennic

Ryc. 5. Zainteresowanie aktywnością ruchową niepełnosprawnych uczniów

Ryc. 6. Zainteresowanie aktywnością ruchową pełnosprawnych uczennic

Ryc. 7. Zainteresowanie aktywnością ruchową pełnosprawnych uczniów

ruchowej wśród niepełnosprawnych uczennic można stwierdzić, że największe zainteresowanie budziły: pływanie, jeździectwo i piłka siatkowa (75%). Dużą popularnością cieszyły się też: piłka nożna, piłka ręczna, gimnastyka, lekkoatletyka, badminton, ringo, taniec towarzyski i kolarstwo (50%). Spośród wszystkich zaproponowanych form tylko 4 propozycje nie zostały wybrane (ryc. 4).

Niepełnosprawni uczniowie najczęściej wybierali 10 dyscyplin, które przekroczyły poziom 50%. Były to: piłka ręczna (75%), koszykówka, pływanie i łucznictwo (67%), tenis stołowy, badminton, ringo (58%) oraz piłka nożna, piłka siatkowa i kulturystyka (50%) (ryc. 5).

Zainteresowania aktywnością ruchową pełnosprawnych uczennic i uczniów

Wśród uczennic pełnosprawnych największą popularnością cieszyły się: pływanie (77%), wrotkarstwo (73%), piłka siatkowa i jeździectwo (68%), kolarstwo (64%) oraz łyżwiarstwo (59%) (ryc. 6).

Pełnosprawni chłopcy najczęściej wskazywali aż 9 dyscyplin: pływanie (85%), piłkę nożną i łucznictwo (81%), koszykówkę (65%), judo – karate i piłkę ręczną (54%) oraz lekkoatletykę, jeździectwo i ringo (50%) (ryc. 7). Zarówno pełnosprawne uczennice, jak i pełnosprawni uczniowie byli zainteresowani wszystkimi zaproponowanymi formami aktywności ruchowej.

PODSUMOWANIE

Wśród uczniów rozpoczynających II etap kształcenia w integracyjnej szkole podstawowej najczęściej zainteresowanie wzbudzały cztery dyscypliny (pływanie, piłka nożna, koszykówka i jeździectwo).

Największą popularnością wśród wszystkich uczniów niepełnosprawnych cieszyło się pływanie, piłka ręczna, koszykówka, piłka siatkowa, badminton i ringo. Podobnie jak u uczniów pełnosprawnych, którzy dodatkowo wymieniali jeszcze jeździectwo, piłkę nożną i łucznictwo.

Częsty wybór zespołowych gier sportowych nie jest żadnym zaskoczeniem. Na

wysoką pozycję zainteresowań grami zespołowymi (piłka nożna, koszykówka, piłka siatkowa czy ręczna) mają wpływ media i szkolne programy WF-u, w których gry mają bardzo duże znaczenie. Częste transmisje meczów oraz sukcesy polskich drużyn wpłynęły, zdaniem autorów, na taką popularność tych dyscyplin.

W opinii autorów na spore zainteresowanie uczniów pływaniem ma wpływ prowadzony przez Urząd Miasta Wrocławia projekt nauki pływania dla wszystkich uczniów klas III ze szkół podstawowych. Również dzięki prowadzonym przez Urząd Miasta Wrocławia dwóm innym projektom (bezpłatne korzystanie z lodowisk) można zaobserwować, że uczniowie dosyć często wybierają łyżwiarstwo i wrotkarstwo.

Częsty przez uczniów wybór jeździectwa w przypadku klas integracyjnych jest związany z zajęciami z hipoterapii, które zwykle są realizowane w ramach wycieczek lub zielonych szkół.

WNIOSKI

1. Zainteresowania aktywnością ruchową badanych uczniów w zdecydowanej większości są bardzo zbliżone do siebie. Największą popularnością cieszyło się pływanie, piłka nożna, koszykówka i jeździectwo.

a) Wśród badanych uczennic niepełnosprawnych zainteresowanie wzbudzały jeszcze: piłka siatkowa i kolarstwo, badminton, ringo, piłka ręczna, lekkoatletyka, gimnastyka, a wśród niepełnosprawnych uczniów: piłka ręczna, łucznictwo, tenis stołowy, badminton, ringo i piłka siatkowa.

b) Dużym zainteresowaniem wśród badanych pełnosprawnych uczennic cieszyły się także: wrotkarstwo, łyżwiarstwo, piłka siatkowa i kolarstwo, a pełnosprawni uczniowie zaznaczali łucznictwo i judo – karate.

2. Na podstawie uzyskanych wyników można stwierdzić, że wśród badanych uczniów niepełnosprawnych i pełnosprawnych płęć prawdopodobnie nie różnicuje wyborów zainteresowań aktywnością ruchową.

BIBLIOGRAFIA

- [1] Apolinarska M., Integracja edukacyjna – wyzwanie czy zadanie dla polskiej oświaty, [w:] Borowski R., Zabłocki K.J. (red.), Człowiek niepełnosprawny we współczesnym świecie, Alfa, Warszawa 1999, 109–114. [2] Obuchowska I., Dziecko niepełnosprawne w rodzinie, WSiP, Warszawa 1995. [3] Maszczak T., Kultura fizyczna jako obszar rewalidacji osób niepełnosprawnych w obliczu przemian społecznych, [w:] Górniewicz E., Krause A. (red.), Od tradycjonalizmu do ponowoczesności, Wydawnictwo UWM, Olsztyn 2002, 333–339. [4] Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych, Dziennik Ustaw z 2009 r., nr 4, poz. 17. [5] Rokita A., Zaangażowanie formami aktywności ruchowej a postawa wobec kultury fizycznej uczniów szkół ponadpodstawowych, rozprawa doktorska, AWF, Wrocław 1997.